

Marjo Laukkanen

Värin ja viivan hiljainen liitto

Taidemaalari Päivi Sirénin teokset ovat tyyneitä, eleettömiä ja pelkistettyjä. Siitä huolimatta ne voivat ajaa katsojan raivon partaalle.

Ensivaikutelman perusteella *Päivi Sirén* on puhelias, iloinen ja temperamenttinen. Hänen teostensa voisi kuvitella pursuavan ääniä, tuoksuja, värejä, liikettä ja räiskettä. Punaista, oranssia ja dramaattista mustaa. Todellisuudessa Sirénin maalaukset ovat jotain aivan muuta.

Kaukaa katsottuna maalaukset näyttävät koostuvan vain yhdestä tasaisesta ja hillitystä väristä. Vasta läheltä huomaa, että värin päällä on piirros. Se muodostuu niin hennoista ja pehmeistä viivoista, että yksityiskohdat nähdäkseen kasvot pitää työntää melkein kiinni maalaukseen.

Joitain katsojia pelkistetty tyyli ärsyttää, jopa raivostuttaa. He ovat hämmästelleet, mistä töissä on kyse: ”Tuonhan voi tehdä kuka vain!” Hentoja viivoja katsellessaan eräs katsoja kimmahti: ”Jos kerran piirrä, piirrä sitten niin, että näkyy.”

Sirénin teokset ovat kuitenkin syntyneet pitkän työn ja harkinnan tuloksena. Taiteilija kertoo, ettei tee töistään luonnoksia vaan lähtee liikkeelle tyhjäs-
tä. Koon ja muodon päättämisen jälkeen on värin vuoro.

– Teen värit itse ja maalaan niin kauan, että pinta ja sävy miellyttävät.

Enimmillään tämä tarkoittaa sataa ohutta värikerrosta ja vähimmilläänkin kymmeniä kerroksia. Vaikka Sirén osaa jo

pitkän kokemuksensa ansiosta aavistella, miten väri maalatessa käyttäytyy, lopullinen sävy on hänellekin aina yllätys. Oikean sävyn lisäksi hän etsii juuri tietynlaisia täysi- tai puolimattaista pintaa, joka imee valoa sisäänsä.

”Istun ja tuijotan”

Sirén on työskennellyt syyskuusta marraskuuhun Lapin yliopiston ja Wihurin rahaston vierailevana taiteilijana. Taiteiden tiedekunnan ylimmässä kerroksessa sijaitsevassa työhuoneessa on valmiita ja keskeneräisiä töitä, joita nähdään tämän ja ensi vuoden aikana kolmessa eri näyttelyssä. Yhdellä seinällä on kolme isoa nelionmuotoista maalausta.

– Haluan pinnasta ihon kaltaisen ja eleettömän. En tykkää karkeudesta enkä halua kankaan tai siveltimien jälkien näkyvän.

Sirén osoittaa yhtä vaaleista maalauksista.

– En tiedä, kestäkö tuota sävyä. Se on ehkä liian keltainen tai liian raskas, Sirén miettii ääneen ja lisää: – Se ei vielä soi.

Kun Sirén löytää maalaukselleen oikeanlaisen sävyn ja pinnan, hän pysähtyy työnsä ääreen.

– Istun ja tuijotan. Istun niin kauan, että näen, mitä siitä haluan.

Pelkistyneisyys jatkuu piirroksissa, jotka koostuvat pysty- ja vaakaviivoista. Sirén korostaa, että käsin piirretty viiva elää aina, sillä jokainen viiva on oma tekonsa. Se on hänen mukaansa kuin hengitystä, aina erilainen riippuen miljoonasta eri asiasta.

Sirén ei kaipaa töihinsä värin ja viivan lisäksi muuta.

– Selviän hädin tuskin näistä kahdesta elementistä, saati että niitä olisi enemmän. Tämäkin on loputtoman kiinnostavaa.

Taide edellyttää läsnäoloa

Oli Sirénin töistä mitä mieltä tahansa, niiden katsomista voi verrata hetkeen, jolloin astuu kotiovelta säkkipimeään yöhön. Ensin ei näe muuta kuin pimeää, mutta hetken päästä erottaa ääri viivoja, yksityiskohtia ja jopa hentoa valoa.

Sirénin mukaan maalauksessa on kyse läsnäolosta, joka koskee sekä kuvan synnyttämistä että sen vastaanottamista. Katsojan tulee malttaa pysähtyä työn ääreen.

Sirén vertaa maalauksen katsomista lehdettömän puun katsomiseen. Kerralla voi nähdä esimerkiksi puun kokonaisu-
hahmon tai pari oksaa yksityiskohtineen, mutta kaikkea ei koskaan näe yhdellä vilkaisulla.

– Jos ei halua olla hiljaa ja mennä maalaukseen sisään, sitten näissä ei ole mitään, Sirén sanoo viitaten maalauksiaan kohti.

Taidemaalari uskoo hitauteen myös omassa työskentelyssään. Hänen mukaansa hetkessä voi tapahtua paljon, mutta asioiden kypsytelyyn menee aina aikaa.

Rovaniemellä Sirén on yllättänyt vauhdista, jolla uusia töitä on syntynyt. Hän on viihtynyt työhuoneessaan viikonloppuisinkin ja pitänyt vain pari vapaapäivää. Kun arki on jäänyt kotiin, maalaamiseen on voinut keskittyä täydellisesti.

– Asun Espoon Tapiolassa ateljee-asunnossa, jossa kodin ja työhuoneen väli on yksi ovi. Kun värikerrokset kuivuvat, sitä ajattelee helposti, että laitanpa vaikka pesukoneen pyörimään.

Keskittyminen on tehnyt työskentelystä intensiivistä ja tehokasta. Rovaniemellä Sirén on nauttinut myös ympäristöstä, jossa on kaksi hänelle tärkeää asiaa: taivas korkealla ja suuri, voimalla virtaava joki.

– On tilaa ajatella ja vettä, joka puhdistaa ajatukset. ●



Päivi Sirén

Jyväskylässä syntynyt taidemaalari Päivi Sirén (s. 1958) asuu ja työskentelee Espoossa. Hän on valmistunut Suomen Taideakatemian Koulun maalauslinjalta vuonna 1984. Sirén on osallistunut lukuisiin yhteisnäyttelyihin koti- ja ulkomailla vuodesta 1983 lähtien, ja hänellä on ollut uransa aikana toistakymmentä yksityisnäyttelyä. Sirén on toiminut opettajana muun muassa Kuvataideakatemiassa, Lahden Taideinstituutissa ja Oriveden Opistossa. Hänen töitään on ensi vuonna esillä Tukholmassa Galleri Cupidossa 2.–21. helmikuuta sekä Punkaharjulla taidekeskus Retretissä 4. kesäkuuta alkaen.

